

De mate van sturing sluit aan bij het niveau (ervaring) van leerlingen en leerkracht. Afhankelijk van de gekozen mate van sturing worden onderzoeksvraag en bronnen aangeleverd.

Ontwerp onderzoekende geschiedenisles voor midden- en bovenbouw

Het onderwerp moet aansluiten bij de leeftijd en de voorkennis van de leerlingen en bij de voorkennis van de leerkracht.

Beginsituatie van leerlingen

Beginsituatie lesstof	Welke ervaring hebben kinderen met bronnen (bekijken, vergelijken, zelf opzoeken)? Welke ervaring hebben ze met historisch redeneren en welke redeneervaardigheden (denken over overeenkomsten & verschillen, Over oorzaken & gevolgen, over continuïteit & verandering en over multiperspectiviteit)?
Verwerken van de opdracht	
Aandachtspunten	

Bij het ontwerpen van de les worden kernbegrippen en aanvullende taal gekozen die worden uitgelegd en gebruikt.

2. Organisatie

Voraf	
--------------	--

Denk aan:

- * Het inhoudelijke onderwerp
- * De historische redeneervaardigheid
- * Het niveau van onderzoekend leren
- * het omgaan met bronnen

3. Doelen bij deze activiteit voor de leerlingen

	Productdoelen	Procesdoelen
Kennisdoel		
Vaardigheidsdoel		
Vormingsdoel		

Formuleer leerdoelen die betrekking hebben op historisch redeneren.

4. Didactische route							
lesfase	tijd	didactische rol	leerstof	leerling	leefwereld	interventies van de leerkracht	organisatie en hulpmiddelen
Inleiding							
Verwondering							
Verkenning							
Kern							
Opzetten onderzoek							
Uitvoeren onderzoek							
Concluderen							
Afsluiting							
Evaluatie van proces- en productdoelen (samen met de leerlingen)							

Verwondering wordt opgeroepen door de leerlingen te confronteren met een (historische) bron die vragen oproept over het verleden.

Stel in gesprekken vooral denk vragen.

Gebruik historische bronnen om het historisch redeneren te bevorderen.

Geef expliciete instructie over historische vaardigheden; toon historisch redeneren in je uitleg met een voorbeeld/kleine oefening.

Verken meerdere perspectieven / interpretaties.

Zorg dat leerlingen het onderzoek vastleggen: de hoofden deelvragen, de gebruikte bronnen en andere gebruikte informatie, de resultaten en hoe de bronnen ze geholpen hebben tot hun conclusies te komen.

Voer een onderwijsleergesprek of klassikale nabespreking. Richt je op:

- * de historische redeneervaardigheid
- * het onderwerp en belangrijke begrippen daarin - koppel aan overall onderwerp, - kijk naar voorkennis en misconcepten met hun huidige/nieuwe kennis, - transfer van kennis
- * gebruik van bronnen
- * het samen onderzoekend leren

Help leerlingen om hun denkstappen expliciet te maken.

<i>lesfase</i>	<i>tijd</i>	<i>didactische route (wat doen de kinderen?)</i> leerstof leerling leefwereld	<i>interventies van de leerkracht</i>	<i>organisatie en hulpmiddelen</i>
Inleiding Verwondering Verkenning				
Kern Opzetten onderzoek Uitvoeren onderzoek Concluderen				
Afsluiting Evaluatie van proces- en productdoelen (samen met de leerlingen)				